

גליון 637
שנה י"ג תשפ"ד

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

דודו למשפחה קייטין על האישור לפרסום במחזור

סיפורי חז"ל

ויסמוך את ידיו עליו ויצוהו כאשר דבר
ה' ביד משה (כ"ז כ"ג)

ויותר משצויה ה' את משה עשה משה,
שהלך בשמחה להוריש גדולתו ליהושע,
כאדם שמוריש גדולתו לבניו, ולא הורע
בעיניו, בין בנו לבין בן אחיו ולבין
תלמידו, שהיה חביב עליו כבנו עצמו
ובשרו. תדע שכן: לא אמר לו הקדוש
ברוך הוא אלא "וסמכת את ידך עליו"
יד אחת, ונתת מהודך עליו מקצת הודך
ולא כל הודך, והוא מתוך ששמח
להסמיכו, סמכו בשתי ידיו ועשאהו
ככלי מלא וגדוש, רוח חכמה ובינה, רוח
עצה וגבורה, ונתן עליו הודו, זה קרון
עור פנים, שיהיו פניו מאירים כפניו,
שקרניים היו יוצאות מפני משה,
כקרניים שיוצאין מגלגל חמה. באותה
שעה למה משה דומה? לאבוקה
שמדליקין ממנה נר, ואין האבוקה חסרה
כלום, כך האציל משה מחכמתו ונבואתו
מהודו והדרו על יהושע, ומחכמתו והודו
והדרו של משה לא חסר כלום.

(ספרי במדבר קמא יל"ש תשעו)

פרשת השבוע

בקנאו את קנאתי בתוכם ולא כיליתי את
בני ישראל בקנאתי (כ"ה - י"א)

הרה"ק רבי יוסף חיים זוננפלד זיע"א רבה
של ירושלים ת"ו, נודע בישראל כקנאי
מופלג כלפי הזונחים את מורשת האבות,
ויצא נגדם בכל הזדמנות בדברים חוצבי
להבות אש ובתוכחות מוסר נמרצות. פעם
ביקרו אצל רבי יוסף חיים אורחים נכבדים
מן התפוצות, שאל אחד מהם את הרב,
מדוע מוכיח רבינו בלא הפוגה רבים
מאחינו בני ישראל? והלא דרכם של
צדיקים היא להמליץ טוב על ישראל,
וללמד עליהם זכות כלפי אלוקים ואדם.
נעץ הצדיק את שתי עיניו החכמות בפני
השואל ואמר, האמינו לי מורי ורבותי,
בכל יום ויום אני אומר תהלים ומתחנן
לפני בורא עולם, בעד כל ישראל, ואפילו
הגרועים שבהם שהתרחקו מסיבות שונות
מדרך האבות. אך כל זאת אינו אלא ביני
לבין הקב"ה, אבל כשאני פונה לבני אדם
חוטאים ופושעים, חייב אני להוכיחם
ולייסרם בדברים קשים וחרופים, כדי
שיחזרו בתשובה מבעוד מועד, ולפחות
ימנעו מלהפיל ברשתם אנשים אחרים.
רבי יוסף חיים הפסיק לרגע קט את דבריו
הנמרצים ואחר כך סיים ואמר, דרך זו
שאני נוקט בה כל ימי חיי, היא לעניות
דעתי דרך החסידות הצרופה, תביעה

נמרצת מן האדם להיטיב את דרכו
ולימוד זכות עליו לפני ה' יתברך.

ויקרב משה את משפטן לפני ה' (כ"ז - ה')

בוה שונה בית הדין היהודי מבית
המשפט הלא יהודי, הדיין אינו מסתפק
רק בשמיעת עדות התובע והנאשם, הוא
מבקש גם רחמים ומתפלל להקב"ה שלא
יכשל בדינו, וה' יפקח עיניו לראות
נכוחה, להבין ולהשכיל ולהוציא משפט
לאמיתו. פעם באו שנים לדין אל הרה"ק
רבי משולם זוסיא מהאניפולי זיע"א,
והצדיק עמל רבות, חקר ודרש, בירר
ולבן, ואחרי צומות וסיגופים הוציא פסק
הדין. אחר כך באו תלמידי חכמים
מהמתנגדים, והראו לו שהוא טעה בדבר
הלכה. אמר הצדיק למקורביו, מבקש
אני מכם שתחקרו היטב את הפרשה, לא
יתכן שאני טעיתי, כי אחרי כל התפילות
והסיגופים נתרשם עלי הרושם, שהראו
לי מן השמים את הפרשה על צדדיה,
ולפיה הוצאתי משפט אמת לאמיתו.
מקורביו ערכו חקירות ודרישות נוספות,
ונוכחו שאמנם הוציא הצדיק דין אמת
לאמיתו, ולא טעה ח"ו ולא מידי, אחרי
בירור הדבר כשמלה, אמר הצדיק, אע"פ
שהתורה לא בשמים היא, אבל התורה
מן השמים היא.

זמני השבת

זמני יציאת השבת
ירושלים: 8:20 ת"א: 8:22 ר"ת: 8:54

פרשת פינחס

זמני כניסת השבת
ירושלים: 7:04 ת"א: 7:20

אשוב אל ביתי, נאנח. הרעים נפרדו, המלמד נסע לביתו והחנווני נותר בחצרו של רבי שלמה, ממתין בקוצר רוח ליום שבו ייקרא אל חדרו של הצדיק. באחד הימים ניגש אליו הגבאי, הצדיק קורא לך, בישר. החנווני הנרגש נכנס בגיל ורעדה אל חדרו של הרבי, סוף סוף אקבל את הברכה, חשב לעצמו. אולם הצדיק מקארלין לא התייחס כלל למצוקתו, עוד ימים מספר אצא לנסיעה וברצוני שתצטרף אלי, אמר. מרכבתו של רבי שלמה נסעה ראשונה, אחריה מרכבותיהם של חסידיו, מדי פעם עצרו המרכבות בכפרים ובעיירות, והצדיק היה פונה אל בית המדרש להתוועד עם יהודי המקום. שעת לילה מאוחרת, ההתוועדות הסתיימה זה מכבר, החסידים ישנים על ספסלי בית המדרש, גם החנווני העייף מנסה לחטוף תנומה קלה, לפתע הוא שומע צעדים הקרבים לעברו, וקול הקורא בשמו, הוא פוקח את עיניו ורואה לפניו את הרבי, בוא לחדרי אומר הצדיק, החנווני קם בזריזות, נוטל את ידיו וצועד בעקבות הרבי.

הם נכנסים לחדר קטן, רבי שלמה מתיישב והחנווני נותר לעמוד ביראת כבוד. זקוק הינך לברכה, פותח הצדיק, החנווני מהנהן בראשו כשליבו הולם בהתרגשות. אם תיתן לי שלוש מאות רובל, יהיו לך בנים, אומר הצדיק בקול חרישי. שלוש מאות רובל? תמה החנווני, זהו הון עתק, איני גביר וגם לא בן גבירים, אולי אוכל לקבל הנחה? שאל, הרבי מנענע בראשו לשלילה, ואומר: "שלוש מאות רובל, לא פחות ולא יותר" החנווני מנסה להתמקח, אך כשהוא מבחין בנחרצות הצדיק הוא מבין כי אין הנחות, אם רצונו להיפקד ולהיושע, עליו לשקול לידי הרבי את הסכום הענק בשלמותו. שלוש מאות רובל טבין ותקילין. אתייעץ עם רעייתי הוא מפטיר, ועם שחר עוזב את העיירה כשפניו מועדות אל ביתו. כשסיפר לאשתו את כל השתלשלות הענינים, הגיבה בתדהמה: סירבת, איך יכולת? שנים רבות כל כך התייסרנו וחיכינו, אני מוכנה לוותר על כל אשר לנו, העיקר שנוכח להכניס אור ושמחה אל ביתנו, עולל קטן ומתוק שווה בעיני יותר מכל אוצרות תבל.

אל תדאגי עדיין לא מאוחר, אני יודע היכן שוהה הצדיק, ואם אזדרו אשיג אותו ואתן לו את הכסף, השיב הבעל ויצא מיד לדרך. לשמחתו של החנווני, רבי שלמה וחסידיו לא עזבו עדיין את העיירה. החנווני ניגש אל הצדיק והושיט לו צרור, הנה הכסף רבי, שלוש מאות רובל לא פחות ולא יותר. לתימהונו, סירב הצדיק לקחת את הצרור מידי, כבר איחרת את המועד נאנח, איחרתי? נדהם החנווני, וכי שטר חוב הוא זה? מדוע יום אחד משמעותי כל כך. הצדיק לא השיב מאומה. מאוכזב שב החנווני אל ביתו.

לא אוכל לעזור לכם, סעו אל הרה"ק רבי שלמה מקארלין (יומא דהילולא כ"ב תמוז) זיע"א, אולי הוא יוכל להושיע אתכם. סיפור זה התרחש באחת העיירות לפני למעלה ממאתיים שנה. ידידות מוזרה נרקמה בין המלמד לחנווני, שניהם היו נשואים שנים ארוכות, ובבתיהם שררה דממה מעיקה, חשוכי בנים היו. שניהם לעיתים שוחחו על צרתם, מנסים לעודד איש את רעהו, וכאבם המשותף קרבם זה לזה. באחד הימים סיפר המלמד לחנווני ששמע על כוח ברכתיו של הרה"ק "בעל התניא" זיע"א, הבה ניסע אליו שנינו, אולי גם אנו ניוושע מברכותיו של הצדיק, הציע כשנימת תקווה בקולו.

נסעו השנים לליאונא, המתינו יחד עם יהודים רבים שגם הם המתינו לשעת הכושר להיכנס בקודש פנימה. כשהגיע הרגע הנכון וזכו להיכנס ל"יחידות", סיפרו בכאב ובדמעה על הצרה המשותפת שלהם, וביקשו את ברכת הצדיק לזש"ק. הסתכל עליהם הרבי הקדוש בעיניים רחמניות ואמר בכאב: "לא אוכל לעזור לכם, סעו אל הרה"ק רבי שלמה מקארלין זיע"א, אולי הוא יוכל להושיע אתכם". כשהגיעו לקארלין וביקשו להיכנס אל הרבי, אמרו להם החסידים, אצלנו אין תור מסודר לכניסה ליחידות אצל הרבי, הרבי עצמו קורא לאנשים הזקוקים לישועה וברכה. שבו עימנו וזכו בסבלנות עד שתיקראו לחדרו של הרבי. ישבו השניים בקארלין וחיכו. באחד הימים החליט המלמד הסקרן להביט מקרוב בעבודת הקודש של רבי שלמה מקארלין, אנא אל תסגור הלילה את דלת ביתו של הרבי, ברצוני להגיע אחר חצות ולהציץ במעשי הצדיק בשעה זו, ביקש מהגבאי. לאחר הפצרות מרובות הסכים הגבאי לבקשתו, בשעת לילה מאוחרת הגיע המלמד אל ביתו של הרבי, משך בידית וגילה שהדלת נעולה, הגבאי שכח את הבטחתו, הבין. הוא רצה לטוב על עקבותיו כשלפתע שמע את רבי שלמה קורא לגבאי, ומורה לו, פתה את הדלת, האיש הניצב על הסף רוצה לראות את עבודתנו. המלמד נרעד, מעדיף היה שהאדמה תפצה את פיה ותבלע אותו, הגבאי הכניס אותו לחדרו של הצדיק, הוא ראה שני נרות דולקים ושלולית גדולה על הארץ, אחר כך פגשו עיניו את עיני הצדיק, פניו של רבי שלמה היו רטובות מדמעות, כנראה נקותה השלולית מבכיו של הרבי, חלפה מחשבה מהירה בראשו של המלמד הרועד. ראית מה מעשינו אחרי חצות הלילה? שאל רבי שלמה כשנימת תוכחה בקולו, ומיד הוסיף "דע, כי בנים לא יהיו לך".

בבוקר סיפר המלמד לרעהו החנווני את קורותיו בלילה האחרון. אם הרבי אומר שלא יהיו לי בנים אין טעם לשהייתי בקארלין,

משל ונמשל

צידה לדרך

משל למה הדבר דומה? להרבה אנשים סוחרים ואנשים בינונים אשר נסעו מיריד גדול, זה מכר סחורה שלו והרויח ממון רב, וזה קנה סחורה טובה העומדת להרויח ממנה ג"כ ממון רב. והיה ביניהם איש אחד שנסע ג"כ ליריד, אבל לא עשה שום מקח וממכר, ונסע בלי פרוטה בכיסו הביתה. התחילו הכל להתלוצץ עליו: הנך היית על יריד כה גדול שהרבה נתעשרו ממנו, ואפילו העני שבעניים הרויח ממון, ואיך לא עלה בידך להרויח ג"כ? עני היית בשעה שנסעת מביתך ליריד, ועני הנך בחזרתך מן היריד, הלא פלוני ופלוני ג"כ עני היה ומכל מקום עלה בידו במשך זמן היריד לעשות חיל, כלום לא היה בכוחך לעשות איזה עסק שתרויח קצת? אין בעולם אדם כמותך שאיבדת בידיים זמן המוכשר להתעשר. התחיל האיש לתרץ את עצמו בתירוצים שונים, וסוף הדבר היה, שנתקבלו התירוצים לפניו ושוב לא לעגו לו, אך למעשה לא הרוויח בזה ונשאר עני כבתחילה.

הנמשל: האדם ירד לעוה"ז, והוא המקום שבו יוכל לקבץ על ידו תורה ומעשים טובים, ובשבילם יוכל לזכות לחיי עוה"ב. והנה האיש החרוץ והזריז הוא רואה בכל מאמצי כוחו לרכוש לו תורה ומעשים טובים הרבה, ולא יבטל אפילו יום אחד לבטלה, כי הלא צבא לאנוש עלי ארץ, ומי יודע מדת ימיו כמה הם, והאיש העצל אינו דואג מה יהיה לאחרית ימיו כשיתבענו לדין, ולא ישים על לבו על איבוד ימיו ההולכים לבטלה, ובאמת הלא היה בידו ג"כ להרויח, ואפילו לא חננו ה' בכישרונות שיוכל להשיג תורה ומעש"ט הרבה, הלא היה בידו להצטרף לאיזה חברה, חברת משניות או חברה עין יעקב, חיי אדם וכדומה, שגם על ידם ירויח הרבה ולא יבא בידיים ריקניות ליום הדין, והנה כאשר יבא לעתיד לבוא לפני ב"ד של מעלה ויתבעוהו שלא למד תורה, הלא יהיה לבו ולקלט למעלה, הלא היה במקום כזה שיה נקל להרויח לו תורה ומעשים טובים ככל אשר ביכולתו, ויאמרו לו: הלא פלוני ופלוני ג"כ מעריך, ושניכם גדלתם יחד, פלוני השיג הרבה תורה ומעש"ט, ונחשב שם לעשיר גדול, ואתה באת בידיים ריקות, ראה כמה גרם לך עצלותך. ויתחיל לתרץ את עצמו בתירוצים שונים, ולו יהא שיתקבלו התירוצים ולא יבוזו לו, אבל מ"מ סוף סוף עני הוא ובמה יזכה להיות צרור בצרור החיים.

(בשם החפץ חיים זיע"א)

הצדיקים הללו לא יכולים להבין את כאבי, רטן לעצמו, והחליט לא לנסוע עוד, לא לקארלין ולא לליאזנא. חלפה תקופה ארוכה, עסקיו של החנווני לא הצליחו כבעבר, בליט ברירה נסע לליאזנא לבקש את ברכתו של "בעל התניא". כשנכנס ליחידות, שאל אותו הרבי, היית אצל רבי שלמה מקארלין? הייתי וחבל שהייתי, נאנח החנווני, שבועות ארוכים חיכיתי עד שיקרא לי הצדיק ויברך אותי, כשסוף סוף קרא לי הצדיק אליו, התחיל לדרוש הון עתק תמורת הברכה, כשהבנתי שאין טעם להתמקח אמרתי לו שאשאל את אשתי. אשתי הסכימה מיד לתת שלוש מאות רובל, ושבתי אל הצדיק והכסף בידו, אך למרבה תימהוני ואכזבתי, סירב רבי שלמה לקבל את הכסף וטען שאיחרתי את המועד. וכי בעניינים כאלו אפשר לאחר את המועד? שאל בתמיהה.

הרבי "בעל התניא" הביט בו בעצב ואמר: דע לך כי נענשת על שביזית תלמיד חכם, על פי הדין המבוזה תלמידי חכמים מתחייב בתשלום קנס של ליטרת זהב, ערכה של ליטרת זהב בימינו שווה לשלוש מאות רובל, הפוסקים נחלקו האם המשלם את הסכום הזה, פטור רק בדיני אדם או שהוא נפטר גם מעונש בדיני שמים. רבי שלמה רצה לעזור לך והוא המתין ליום פטירתו של הפוסק, שלדעתו תשלום הקנס פוטר ומנקה כליל את החוטא. ביום הפטירה של הצדיק נשמתו עולה וזורחת, ובבית דין של מעלה נפסקת ההלכה כמותו, לו היית שומע בקולו של רבי שלמה ונותן מיד באותו יום שלוש מאות רובל, היו מוחלים לך בשמים על עוונך, והיית זוכה לזרע של קיימא, אך אתה איחרת את המועד. מעולם לא ביזיתי תלמיד חכם, טען החנווני האיש, היחיד שאולי פגעתי בכבודו היה יששכר דב מקבילניק, אך הוא היה יהודי פשוט. ר' יששכר דב היה תלמיד חכם אמיתי ובעל רוח הקודש, ואף זכיתי ללמוד תורה מפיו, השיב הרבי, בגלל שהוא היה מורי ורבי, לא יכולתי אני למחול על כבודו ולכפר ולנקות את עוונך, זו הסיבה ששלחתי אותך אל רבי שלמה מקארלין, הוא לא היה תלמידו ולכן יכול למחול על כבודו. החנווני פרץ בבכי, הרבי הביט בו בחמלה והשתתף בצערו על ההודמנות שהחמצה.

צ"ן אדם לחברו

עבודת המידות

מסופר על הרה"ק רבי שמחה בונים מפרשיסחא זיע"א, שעלה פעם על יצועו כדי לחטוף תנומה קלה, לאחר שעות רבות של עבודת ה'. ובטרם עצם את עיניו העייפות, חש רצון עז להריח מעט מאבקת הטבק הריחנית שבביתו. אולם קופסת הטבק היתה מונחת על שולחן הספרים, שבקצה החדר הסמוך. החל רבי שמחה בונים מהרהר בלבו וכה אמר: אם אקום ממיטתי ואלך לחדר השני כדי ליטול את קופסת הטבק שלי להרחה, היא בכך משום כניעה לפיתויי היצר הרע, והליכה אחר תאוות הגוף. ואם לא אקום ממיטתי בשעה זו, שמה היא הדבר לגבי משום עצלות, שאף זו מידה מגונה לאדם, מה עשה רבי שמחה בונים? קם בזריזות ממיטתו ונכנס לחדר הסמוך, וניגש אל השולחן שעליו היתה מונחת קופסת הטבק, שכה ביקש להריח באותה שעה - ובסופו של דבר הציץ ולא נגע כלל בקופסת הנכספת.

מי צילצל לפוסק הדור בכל

ערב שבת

מסופר: מידי יום שישי, בכל שבוע ושבוע, נשמע צלצול הטלפון בבית פוסק הדור הרה"ק רבי משה פיינשטיין זיע"א, מעברו השני של הקו היתה אשה זקנה, שהתגוררה בשכונתו שבמנהטן, ובפיה שאלה קבועה: אימתי זמן הדלקת נרות היום? רבי משה הטרוד בלימודו ובשאלות חשובות מכל קצוות תבל, מעולם לא כעס, מעולם לא רמו לה דבר, מעולם לא החמיץ את פניו. בניחותא היה עונה ומוסר לה את הזמן המופיע בלוח, ומסיים בלבביות בברכת "שבת שלום".

השבת אבירה לפני משורת הדין מעשה שאירע לפני כמה שנים כשרחובות ירושלים היו מכוסים באותו יום במעטה לבן וצח של שלג אברך הלך לתומו על השלג ומצא לתדהמתו סכום כסף גדול בסך של ארבעים אלף דולר הררה בלבו האם הרי אלו שלו או שחייב להכריז? החל במשא ומתן עם עצמו ובמבוכתו החליט לעלות להרה"ק רבי יוסף שלום אלישיב זיע"א (יומא דהילולא כ"ח תמוז) ולשאל את פיו. שמע הרב אלישיב את צדדי השאלה ופסקו היה ברור, מדינא הכסף שלך ואינך חייב להכריז, ובטרם הספיק השואל לעכל את גודל הבשורה, המשיך הרב אלישיב ואמר, השאלה כאן היא אמנם אחרת, הכיצד תהיה מסוגל לישון בלילה בשקט ובשלווה, כשאתה יודע כי ישנו יהודי אשר מתהפך על משכבו מתוך צער נורא על אובדן כספו. דקרו דברים הנוקבים של הרב אלישיב בנפשו של המוצא, והלך ושכר רכב עם רמקול רב עוצמה, והכריז ברחובות ירושלים על המציאה. והכרותו נשאה פרי, והאובד שבחסידי הי נהפכו לו התוגה לשמחה, הופיע עד מהרה וקיבל את כספו.

גמילות חסד

מסופר על הרה"ק רבי יחיאל מאלכסנדר זיע"א שאמר: להעמיד פנים שוחקות בשעה שיהודי שלא ניחן בבינה יתירה מבקש לומר מילתא דבדיחותא, גם זה בבחינת גמילות חסד.

הילולא דצדקיא

שבת קודש כ"א תמוז

רבי אליהו ב"ר משה לואנץ (בע"ש מווארמס - שצ"ו)

יום ראשון כ"ב תמוז

הרה"ק רבי שלמה מקארלין ב"ר מאיר הלוי (תקנ"ב)

הרה"ק רבי אורי פייבל מקריסניפולי ב"ר אהרן (אור החכמה - תקע"א)

יום שני כ"ג תמוז

רבינו משה קורדיבירו ב"ר יעקב (רמ"ק - ש"ל)

הרה"ק רבי אריה יהודה לייב סג"ל מוואליטיסשק

ב"ר שלום (תקע"ג)

הגה"צ רבי אברהם יצחק העלר מצפת

ב"ר שמואל (טרס"ט)

יום שלישי כ"ד תמוז

רבי אהרן ברכיה ב"ר משה (מעבר יבק - שצ"ט)

הרה"ק רבי אריה לייב ב"ר אשר

(שאגת אריה - תקס"ה)

הרה"ק רבי מאיר מאפטא ב"ר שמואל (אור

לשמים - תקצ"א)

יום רביעי כ"ה תמוז

הרה"ק רבי שלמה גאנצפריד ב"ר יוסף (קיצור

שר"ע - תרמ"ו)

יום חמישי כ"ו תמוז

הרה"ק רבי משה חיים טוביב ב"ר יצחק אייזיק

מקאלוב (תקצ"א)

יום שישי כ"ז תמוז

הרה"ק רבי אלעזר ב"ר אלימלך מליזענסק

(תקס"ו)

הרה"ק רבי משה ב"ר צבי הירש (ישמח משה

מאזהעל - תר"א)

הרה"ק רבי יוסף שלום אלישיב ב"ר אברהם

(תשע"ב)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

שאלונה הלכות

שאלת הרה"ג נטילת הכתובים שליט"א
מח"ס "גם אני אודר" רפרוס יוסף הדרש" על המעשרים.

לשון הרע (ט"ו)

א נא לטרוח בכל לב ונפש לתקוע אהבת רעהו בלבו, ואיש את רעת רעהו אל תחשבו בלבבכם כתיב ולא תעלה על לב לעולם, ואם תעלה יהדפנה מלבו כהנדרף עשן, וכמו מחשבת עבודה זרה ממש, כי גדולה לשון הרע כנגד ע"ז וג"ע וש"ד. ואם בדיבור כך כו, וכבר נודע לכל חכם לב יתרון הכשר המחשבה על הדיבור, הן לטוב והן למוטב. (תניא, איגרת הקודש, סוף איגרת כ"ב)

ב) הרכה בני אדם יבואו ליום החשבון, וכשמראים להם מעשיהם, ימצאו בספר זכיותם זכיות שלא עשו אותן, ויאמרו, לא עשינו אותן, ויאמר להם, עשה אותן אשר דיבר בכם וסיפר בגנותכם, וכן כשיחסר מספר זכיות המספרים בגנותם, יבקשו אותן בעת ההיא, ויאמר להם, אבדו מכם בעת שדברתם בפלוני ופלוני, וכן יש מהם גם כן שימצאו בספר חובתם - חובות שלא עשו, וכשאומרים, לא עשינו, ייאמר להם, נוספו עליכם בעבור פלוני ופלוני שדברתם בם. (חובות הלבבות, שער הכניעה, פרק ז', וכן מצאתי שהובא בישמח משה פרשת חיי שרה, ובמגיד מישרים פרשת ויקהל)

לע"נ

הרה"ק רבי משה ב"ר צבי הירש

(ישמח משה) זיע"א

נלכ"ע כ"ח תמוז תנצב"ה

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות דפוס פוסטר

דפוס אישי מקצועי

08-8422112 ההגנה 54 רחובות

P6422112@gmail.com